

Rapportage

Educatieve projecten Luchtkwaliteit

Campagne 'Bewustwording Luchtkwaliteit'
Tentoonstelling 'Schone Lucht? Akkoord!'
Gastlessen 'Rommel in de lucht'
Schooljaar '23-'24

cnme

Educatieve projecten Luchtkwaliteit

Rapportage schooljaar 2023-2024

Inhoud

1. Drieledig educatief project	3
2. De campagne Bewustwording Luchtkwaliteit	3
3. Tentoonstelling 'Schone Lucht? Akkoord!'	5
4. Lessenreeks 'Rommel in de lucht'	7

September 2024

Opdrachtgever:
Gemeente Maastricht
Astrid Vermeulen

Uitvoering CNME:
Jessie Steevens
Jessie.steevens@cnme.nl
Carole van der Put
Peter Alblas

Foto pagina 1: leerlingen van het Sint Maartens College
meten de luchtkwaliteit op het schoolplein

1. Drieledig educatief project

De **Campagne Bewustwording Luchtkwaliteit** is een educatief project gericht op kinderen en jongeren (doelgroep 10-14 jarigen). Dit project voert CNME sinds 2017 uit in opdracht van de gemeente Maastricht. Doel van de campagne is breder te communiceren over de huidige luchtkwaliteit, de maatregelen die zijn getroffen en de successen die zijn bereikt. Tevens beoogt de campagne kinderen en jongeren te activeren om zelf positief bij te dragen aan de luchtkwaliteit. De campagne wordt uitgevoerd in de vorm van gastlessen reeksen in basis- en voortgezet onderwijs (doelgroep: 10-14 jarigen) op Maastrichtse scholen.

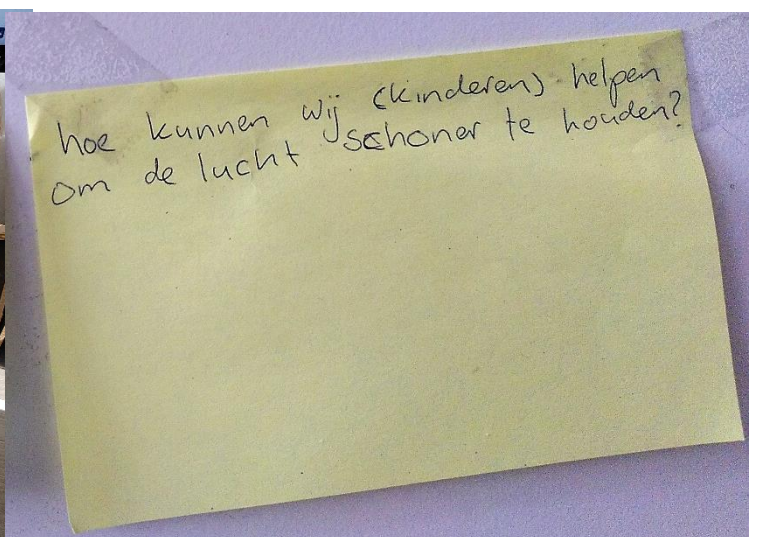
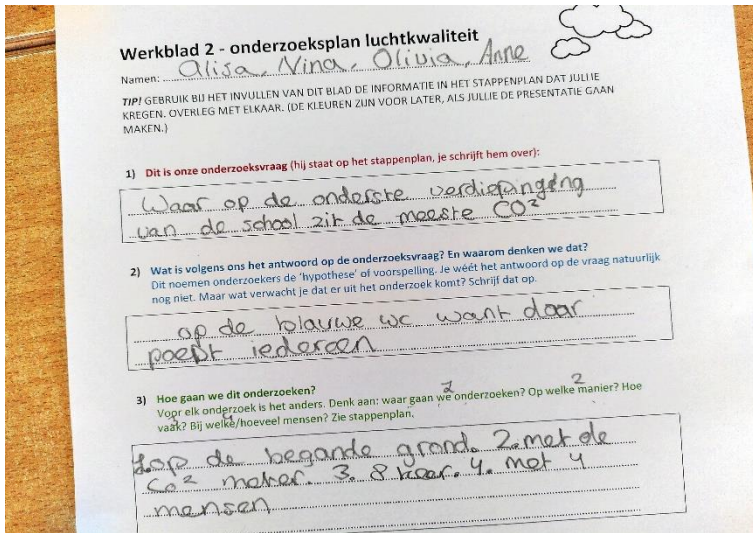
Het project is voor de periode november 2022 t/m oktober 2025 uitgebreid. We hebben de **tentoonstelling 'Schone Lucht? Akkoord!'** ontwikkeld (doelgroep 10-14 jaar). Tevens is er de **lessenreeks 'Rommel in de lucht'** ontwikkeld, voor jongere kinderen (doelgroep 8-10 jaar). Deze laatste 2 projecten worden gefinancierd met landelijke SpUk SLA gelden.

2. De campagne Bewustwording Luchtkwaliteit

Het schooljaar 2023-2024 was alweer het 8^e schooljaar dat de campagne bewustwording luchtkwaliteit liep. Er was voldoende animo onder scholen voor deelname aan de gastlessen. Tijdens de 3 gastlessen maakten de leerlingen kennis met het thema luchtvervuiling en de oorzaken en gevolgen hiervan. Daarna werkten zij toe naar een eigen onderzoekje over luchtkwaliteit, voerden dit uit en presenteerden de bevindingen aan hun klasgenoten. De gastlessen werden wederom goed ontvangen door de leerkrachten/docenten en leerlingen. Gedurende het schooljaar hebben 12 klassen van 4 verschillende scholen deelgenomen. In tabel 1 vindt u een overzicht hiervan. Enkele van deze scholen hebben tevens de tentoonstelling bezocht (zie hoofdstuk 3).

Tabel 1: Scholen in de gemeente Maastricht die deelgenomen hebben aan de campagne Bewustwording Luchtkwaliteit (serie van 3 gastlessen), schooljaar 2023-2024.

School	Niveau	Aantal leerlingen	Wijk	Periode
Sint Maartens College	havo 2a	27	Wyckerpoort	Nov/dec 2023
Sint Maartens College	havo 2b	25	Wyckerpoort	Nov/dec 2023
Sint Maartens College	vwo 2a	24	Wyckerpoort	Nov/dec 2023
Sint Maartens College	vwo 2b	16	Wyckerpoort	Nov/dec 2023
Sint Maartens College	vwo 2d	24	Wyckerpoort	Nov/dec 2023
Porta Mosana College	havo/vwo 1a	24	Heer	Jan 2024
Porta Mosana College	havo/vwo 1b	23	Heer	Jan 2024
Basisschool Amby	groep 8a	25	Amby	Mrt 2024
Basisschool Amby	groep 8b	18	Amby	Mrt 2024
Basisschool Amby	groep 8c	25	Amby	Mrt 2024
Basisschool Sint Aloysius	groep 8a	16	Centrum	Mei 2024
Basisschool Sint Aloysius	groep 8b	18	Centrum	Mei 2024
Totaal schooljaar '23-'24	12 klassen	265		

Foto's boven vlnr: presentatie over luchtkwaliteit maken, ontdekken hoe smog ontstaat, fijnstof bekijken. Foto's midden vlnr: een onderzoeksplan maken, presentatie geven. Foto's onder: vlog maken over fijnstof, brainstormen over luchtvervuiling.

3. Tentoonstelling 'Schone Lucht? Akkoord!'

Financiering

De gemeente Maastricht heeft het Schone Lucht Akkoord (SLA) heeft ondertekend. Hierdoor is de mogelijkheid ontstaan om cofinanciering (SpUk SLA gelden) aan te vragen bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Met deze cofinanciering hebben we de educatie over luchtkwaliteit kunnen uitbreiden met de tentoonstelling 'Schone Lucht? Akkoord!' en de gastlessen 'Rommel in de lucht' (zie hoofdstuk 4).

Ontwikkeling

De tentoonstelling is samengesteld door gemeente Maastricht, CNME en Bureau Linksom. De tentoonstelling bestaat uit 4 stations met elk een deelt thema: 1) Schone Lucht? Akkoord! – introductie, 2) Luchtvervuiling en gevolgen, 3) Samen op weg naar een schonere lucht (over beleid, gedrag, meten en uitvindingen) en 4) Wat kun je zelf doen? Bovendien waren er tijdens de expositieperiode in Centre Céramique enkele items van kunstenaars en wetenschappers te zien, o.a. SerVies, Smog Free Ring en een kweekvlees burger.

Opening en bezoekers

In december 2023 is de tentoonstelling feestelijk geopend door wethouder John Aarts en de loco-kinderburgemeester Adam Mezian. De tentoonstelling was vrij te bezoeken voor iedereen tijdens de openingstijden van Centre Céramique in de periode 12 december 2023 t/m 7 april 2024. Jong en oud was welkom bij de tentoonstelling. Er zijn geen cijfers bijgehouden van individuele bezoekers. Cijfers over schoolbezoeken vindt u in tabel 2 (pagina 7). Leerlingen in de leeftijd van 10-14 jaar kregen na ontvangst door CNME een opdrachtenboekje. Hiermee konden zij actief aan de slag met de tentoonstelling. Ook is in samenwerking met Centre Céramique een workshop over luchtkwaliteit georganiseerd voor jongere kinderen, die als onderdeel hiervan de tentoonstelling bezochten.

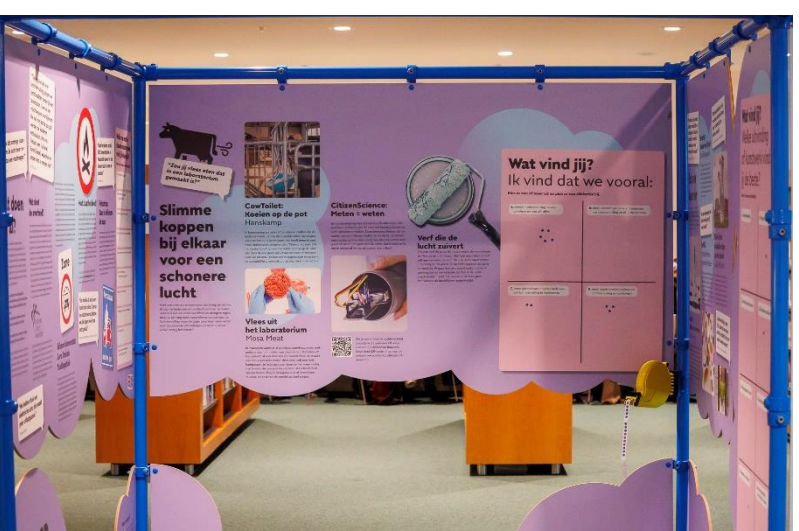
Rondreizen en delen

De tentoonstelling is zo ontworpen dat deze gemakkelijk kan worden opgezet en kan rondreizen. Zo is deze in mei 2024 opgebouwd in de expositieruimte van De Brandweer, voor een bezoek door de leerlingen van de Aloysiuschool. De tentoonstelling is tevens beschikbaar voor andere gemeentes en provincies die het SLA ondertekend hebben.

Aansluiting bij lessen Bewustwording Luchtkwaliteit

De tentoonstelling sluit aan bij de reeds bestaande lessenreeks. Scholen kunnen een bezoek aan de tentoonstelling zodoende combineren met gastlessen. Zo wordt het thema luchtkwaliteit op verschillende manieren belicht en onder de aandacht van de doelgroep gebracht.

Foto's volgende pagina. Bovenste rij vlnr: opening tentoonstelling door loco-kinderburgemeester, station 2. Tweede rij vlnr: station 4, kunst- en wetenschapsobjecten in bruikleen. Derde rij: overzicht expositie in Centre Céramique, quizvragen over luchtkwaliteit bij de opening. Vierde rij: leerlingen van Sint Maartens College bezig met de opdrachten bij de tentoonstelling, station 3.

Tabel 2: Tentoonstelling 'Schone Lucht? Akkoord!', overzicht van bezoekers in groepsverband - schooljaar 2023-2024.

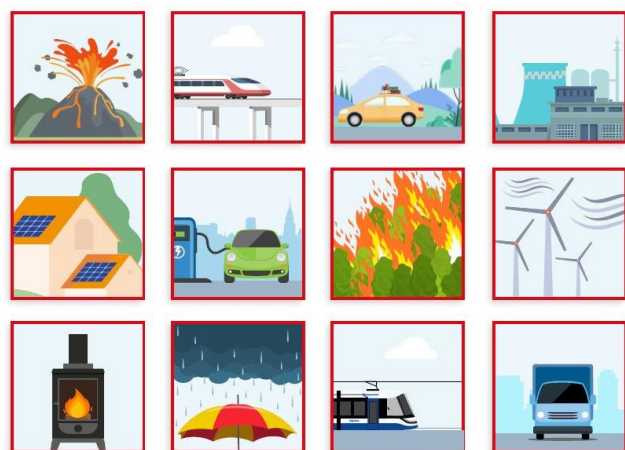
School/groep	Niveau	Aantal leerlingen	Wijk	Periode
Workshop Centre Céramique	kinderen met ouders	10*	Céramique	Jan 2024
Sint Maartens College	havo 2a	27	Wyckerpoort	Jan 2024
Sint Maartens College	havo 2b	25	Wyckerpoort	Jan 2024
Sint Maartens College	vwo 2a	24	Wyckerpoort	Jan 2024
Sint Maartens College	vwo 2b	16	Wyckerpoort	Jan 2024
Sint Maartens College	vwo 2d	24	Wyckerpoort	Jan 2024
Porta Mosana College	havo/vwo 1a	24	Heer	Jan 2024
Porta Mosana College	havo/vwo 1b	23	Heer	Jan 2024
Basisschool El Habib	Groep 7a	23	Pottenberg	Mrt 2024
Basisschool El Habib	Groep 7b	21	Pottenberg	Mrt 2024
Basisschool El Habib	Groep 8a	16	Pottenberg	Mrt 2024
Basisschool El Habib	Groep 8b	19	Pottenberg	Mrt 2024
Basisschool De Bundeling	Groep 7	23	Bunde*	Mrt 2024
Basisschool De Bundeling	Groep 8	27	Bunde*	Mrt 2024
Groei (SO de Wijnberg & Plinthos)	Gemengd	10	Maastricht	Mrt 2024
Basisschool Sint Aloysius	groep 8a	16	Centrum	Mei 2024
Basisschool Sint Aloysius	groep 8b	18	Centrum	Mei 2024
Totaal schooljaar 2023-2024	17 groepen	346		

*Basisschool de Bundeling valt onder de gemeente Meerssen. De gemeente Meerssen financiert ook gastlessen rondom luchtkwaliteit. De school bezoekt de tentoonstelling in aanvulling hierop, op eigen gelegenheid.

4. Lessenreeks 'Rommel in de lucht'

Tijdens de workshops op BSO's in 2020 en 2021 is ervaring opgedaan met een jongere doelgroep. Het bleek goed mogelijk om ook jongere kinderen kennis te laten maken met luchtkwaliteit. Daarom is gekozen om binnen de SLA subsidie ook een lessenreeks te ontwikkelen voor de groepen 5/6 van het basisonderwijs. Deze lessenreeks is getiteld 'Rommel in de lucht' bestaat uit 2 lessen, waarin leerlingen kennismaken met het onderwerp via een voorleesboek, zich inleven in gedrag van mensen dat leidt tot luchtvervuiling, een proefje doen rondom astma en oplossingen voor luchtvervuiling bedenken. In juni 2023 is er een pilot gedaan en de lessen worden sinds begin van schooljaar '23-'24 gegeven.

De educatieve materialen van de lessenreeks 'Rommel in de lucht' zullen gedeeld worden met provincies en gemeenten die aangesloten zijn bij het SLA, zodat zij ook hiervan gebruik kunnen maken.

Afbeeldingen rechts: leerlingen bespreken tijdens de les wat wel en geen luchtvervuiling veroorzaakt.

Tabel 3: Gastlessen 'Rommel in de lucht' (doelgroep 8 tot 10-jarigen) - overzicht van deelnemende scholen in schooljaar 2023-2024.

School	Niveau	Aantal leerlingen	Wijk	Periode
Basisschool Amby	Groep 6a	~25	Amby	Sep 2023
Basisschool Amby	Groep 6b	~25	Amby	Sep 2023
Basisschool Amby	Groep 5a	~25	Amby	Okt 2023
Basisschool Amby	Groep 5b	~25	Amby	Okt 2023
Basisschool Sint Aloysius	Groep 5a	20	Centrum	Mei 2024
Basisschool Sint Aloysius	Groep 5b	20	Centrum	Mei 2024
Basisschool Sint Aloysius	Groep 6a	34	Centrum	Mei 2024
Montessori basisschool De Poort	Groep 5/6	22	Heugemerveld	Juni 2024
Totaal schooljaar 2023-2024	8 klassen	196 leerlingen		

Tekeningen: kinderen denken na over oplossingen voor luchtvervuiling. In de laatste tekening wordt 'niet tanken' bedoeld.